

Acord de la Comissió Permanent de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de 9 de desembre de 2013

Recomanació 1/2013, de 9 de desembre, sobre diverses qüestions relatives a la declaració responsable a què fa referència l'article 146.4 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic

Antecedents

1. La Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització, introdueix diverses modificacions en el Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre (en endavant, TRLCSP).

L'exposició de motius de la Llei 14/2013 justifica les modificacions que preveu en el capítol II del Títol IV, sota l'epígraf "Mesures per impulsar la contractació pública amb emprenedors", en el fet que permetran "eliminar obstacles a l'accés dels emprenedors a la contractació pública, de manera que aquesta pugui actuar com una autèntica palanca a l'expansió i consolidació d'empreses".

Aquesta norma se situa en la mateixa línia d'actuació de la Comissió Europea i de les propostes de directives que s'estan tramitant actualment, que pretenen revisar i modernitzar la legislació vigent sobre contractació pública.

La principal novetat de la Llei 14/2013 pel que fa a la modificació de la normativa en matèria de contractació és en l'article 44, el qual, sota l'epígraf "Garanties per a la contractació pública", introdueix dos nous apartats, el 4 i el 5, en l'article 146 del TRLCSP, amb el tenor literal següent:

4. L'òrgan de contractació, si ho considera convenient, pot establir en el plec de clàusules administratives particulars que l'aportació inicial de la documentació que estableix l'apartat 1 se substitueixi per una declaració responsable del licitador en la qual s'indiqui que compleix les condicions establertes legalment per contractar amb l'Administració. En aquest cas, el licitador a favor del qual recaigui la proposta d'adjudicació, ha d'acreditar davant l'òrgan de contractació, prèviament a l'adjudicació del contracte, la possessió i validesa dels documents exigits. En tots els casos és suficient

amb aquesta declaració responsable en els contractes d'obres amb valor estimat inferior a 1.000.000 d'euros i de subministraments i serveis amb un valor estimat inferior a 90.000 euros.

En tots els casos l'òrgan de contractació, per tal de garantir el bon fi del procediment, pot sol·licitar, en qualsevol moment anterior a l'adopció de la proposta d'adjudicació, que els licitadors aportin documentació acreditativa del compliment de les condicions establertes per ser adjudicatari del contracte.

5. El moment decisiu per apreciar la concurrència dels requisits de capacitat i solvència exigits per contractar amb l'Administració és el de finalització del termini de presentació de les proposicions.

El nou apartat 4 de l'article 146 del TRLCSP ha suscitat nombrosos dubtes en la seva aplicació perquè la implantació d'aquesta important i nova mesura simplificadora no va acompanyada de la modificació d'altres preceptes que hi tenen relació, de manera que es produeix un buit normatiu.

Quant a la nova declaració responsable, l'exposició de motius de la Llei afirma el següent:

A més, per reduir les càrregues administratives que han de suportar les empreses en els procediments de contractació administrativa, es preveu que els licitadors puguin aportar una declaració responsable indicant que compleixen les condicions legalment establertes per contractar amb l'Administració. Així, només el licitador a favor del qual recaigui la proposta d'adjudicació haurà de presentar tota la documentació que acrediti que compleix les condicions esmentades.

Així, doncs, la possibilitat d'aportar una declaració responsable que substitueixi l'obligació dels licitadors de presentar en un primer moment la documentació a què fa referència l'article 146.1 del TRLCSP, és una mesura que, sens dubte, té una clara finalitat simplificadora i que pot suposar, per a alguns empresaris, l'eliminació d'una barrera important, tot i que cal recordar que la inscripció dels empresaris en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat o en el Registre de Contractistes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ja és una via per facilitar la concurrència i simplificar la documentació que han de presentar en els procediments de contractació pública.

2. En l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Decret 6/2013, de 8 de febrer, de mesures de simplificació documental dels procediments administratius, amb la finalitat de millorar la qualitat dels serveis prestats per

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, té per objecte adoptar mesures de simplificació documental i suprimir l'obligació d'aportar una determinada documentació o de substituir-la, si escau, per declaracions responsables.

En l'àmbit de la contractació pública —a la qual aquest Decret és aplicable sempre que no contradigui la normativa bàsica aplicable—, és necessari tenir en compte especialment els articles 4, 5 i 21 del Decret, que es refereixen, respectivament, als documents la presentació dels quals no es pot exigir a la ciutadania, a les excepcions a aquest mandat i a l'aportació diferida de documentació en els procediments de concurrència competitiva.

Tot i que l'apartat 4 de l'article 146 del TRLCSP preveu que en determinats procediments —els procediments de contractació d'obres amb un valor estimat inferior a 1.000.000 d'euros i de subministraments i serveis amb un valor estimat inferior a 90.000 euros— és suficient la presentació d'una declaració responsable, el cert és que la possibilitat d'aquesta substitució es preveu com a facultativa en la resta de procediments, en què l'òrgan de contractació pot optar per la presentació d'una declaració responsable, i en aquest cas ho ha de preveure en el plec de clàusules administratives particulars.

Atès tot això, a fi d'aconseguir que l'objectiu d'eliminar els obstacles i simplificar l'accés a la contractació pública sigui una realitat, aquesta Junta Consultiva considera més convenient que en l'àmbit de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i el seu sector instrumental, arran de la facultat que atorga ara el TRLCSP, els òrgans de contractació optin amb caràcter general en tots els casos per preveure, en el plec de clàusules administratives particulars, que se substitueixi la documentació a què fa referència l'article 146.1 del TRLCSP per una declaració responsable dels licitadors, llevat dels casos en què considerin convenient o necessari, per les circumstàncies del contracte, verificar en un primer moment, abans de valorar les proposicions, que els licitadors disposen de la capacitat, la representació i la solvència o classificació exigides en el plec. Tot això sens perjudici de la possibilitat, excepcional, per tal de garantir el bon fi del procediment, de sol·licitar, en qualsevol moment anterior a l'adopció de la proposta d'adjudicació, que els licitadors aportin la documentació acreditativa del compliment de les condicions establertes per ser adjudicatari del contracte.

3. Davant els dubtes que han sorgit arran de la modificació del TRLCSP per la Llei 14/2013, la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat va aprovar el mes de novembre de 2013 una recomanació sobre la interpretació

d'alguns preceptes d'aquest Text refós, particularment sobre l'apartat 4 de l'article 146.

La Junta Consultiva de Contractació Administrativa de les Illes Balears comparteix el contingut d'aquesta Recomanació i considera convenient, amb la finalitat de complementar-la, fer algunes consideracions addicionals.

Per aquest motiu, amb l'objectiu d'ajudar a interpretar les normes, de donar unes pautes comunes d'actuació i de promoure així, en definitiva, l'actuació coordinada de l'Administració autonòmica en matèria de contractació i, a la vegada, de contribuir que els empresaris es beneficiïn dels indubtables avantatges que això suposa, sembla convenient, d'una banda, difondre la Recomanació de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat i, de l'altra, recomanar als òrgans de contractació que n'apliquin el contingut i l'incorporin al plec de clàusules administratives particulars, amb les precisions que es detallen més endavant, mentre no hi hagi un desplegament normatiu.

D'acord amb les competències atribuïdes a la Junta Consultiva de Contractació Administrativa per l'article 2.4 del Decret 20/1997, de 7 de febrer, aquesta Comissió Permanent acorda emetre una recomanació de caràcter general adreçada als òrgans de contractació de l'Administració de la Comunitat Autònoma i del seu sector públic instrumental sobre diverses qüestions relatives a la declaració responsable a què fa referència l'article 146.4 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic.

Recomanació

1. Es recomana a tots els òrgans de contractació de l'Administració de la Comunitat Autònoma i del seu sector públic instrumental que apliquin el contingut de la Recomanació de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de l'Estat sobre la interpretació d'alguns preceptes del Text refós de la Llei de contractes del sector públic després de la modificació per la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.
2. Es recomana que, a més, interpretin —i que en facin esment en el plec de clàusules administratives particulars— alguns aspectes inclosos en la normativa i en aquella Recomanació i que actuïn de la manera següent:

2.1. Es recomana que fins i tot en els casos en què no hi ha obligació legal de possibilitar la substitució de documentació per una declaració responsable, els òrgans de contractació optin amb caràcter general per preveure, en el plec de clàusules administratives particulars, que se substitueixi la documentació a què fa referència l'article 146.1 del TRLCSP per una declaració responsable dels licitadors, llevat dels casos en què es consideri convenient o necessari, per les circumstàncies del contracte, verificar en un primer moment, abans de valorar les proposicions, que els licitadors disposen de la capacitat, la representació i la solvència o classificació exigides en el plec.

2.2. Es recomana que si, tot i que s'hagi previst en el plec de clàusules administratives particulars que es presenti una declaració responsable, el licitador presenta, juntament amb la declaració, la documentació inicial prevista en l'article 146.1 del TRLCSP, s'atorgui un termini perquè el licitador esmeni, si s'escau, la declaració responsable. En aquest moment no s'ha de qualificar ni esmenar la documentació inicial presentada.

Si el licitador presenta, en lloc de la declaració, la documentació inicial prevista en l'article 146.1 del TRLCSP, es recomana atorgar-li un termini d'esmena perquè presenti la declaració responsable. En aquest moment no s'ha de qualificar ni esmenar la documentació inicial presentada.

No es pot donar un nou termini d'esmena si la declaració responsable que el licitador presenta durant el tràmit d'esmena conté defectes o omissions, encara que siguin esmenables.

El termini d'esmena no ha de ser superior a tres dies hàbils, llevat del cas que en el procediment hi hagi algun criteri d'adjudicació del contracte que sigui avaluable mitjançant un judici de valor, cas en què la Mesa de Contractació ha de concedir al licitador el termini que estimi convenient per garantir que l'obertura del sobre que conté la documentació relativa a aquest criteri d'adjudicació té lloc en un termini no superior a set dies comptadors des que s'obri el sobre núm. 1.

No esmenar els defectes o les omissions observats en el termini atorgat dóna lloc a l'exclusió del licitador.

2.3. Es recomana que en els casos en què es faci ús de la possibilitat de sol·licitar, en qualsevol moment anterior a l'adopció de la proposta d'adjudicació, que els licitadors aportin la documentació acreditativa del compliment de les condicions establertes per ser adjudicatari del contracte, possibilitat a què fa referència el segon paràgraf de l'article 146.4 del TRLCSP, es concedeixi un termini de deu dies hàbils per presentar aquesta documentació –en línia amb el termini en què s'hauria de presentar si no

s'hagués fet ús d'aquesta possibilitat— i que, una vegada presentada, es qualifiqui i s'obri, si s'escau, un termini d'esmena amb els terminis i les conseqüències esmentades en l'apartat 2.2 d'aquesta Recomanació.

2.4. Es recomana que si el licitador proposat com a adjudicatari no presenta en termini la documentació a què fa referència l'article 146.1 del TRLCSP o la presenta defectuosa, es concedeixi un termini d'esmena no superior a tres dies hàbils.

En cas que el licitador no esmeni els defectes o omissions observats o ho faci fora de termini, és procedent la incautació de la garantia provisional a què fa referència l'article 103.4 *in fine* del TRLCSP. En aquest mateix cas no és procedent recalculer les puntuacions dels licitadors.

2.5. Es recomana que l'òrgan de contractació encomani la qualificació de la documentació que presenti el licitador proposat com a adjudicatari a la Mesa de Contractació o a la unitat gestora de l'expedient de contractació —en funció que consideri que en l'expedient concret és més àgil i eficient l'actuació de l'una que de l'altra—, òrgans que poden assessorar-se, si és necessari, jurídicament i tècnicament.

La secretària de la Junta Consultiva
de Contractació Administrativa

Flor Espinar Maat